

Eindverslag

van de werkzaamheden als interim-predikant in de Protestantse Gemeente Claercamp te Rinsumageast en Sibrandahûs

Ds. W.L. Andel, Oudega SWF

Inleiding

Dit is een afsluitend verslag van mijn werkzaamheden als interim-predikant van augustus 2011 tot april 2013. Een aantal keer heb ik een tussenrapportage geschreven voor behandeling in de kerkenraad. Deze tussentijdse evaluaties zijn opgetekend in de notulen van de kerkenraadsvergaderingen. Tevens deed de voorzitter van de kerkenraad verslag in het kerkblad over de positieve waardering van de werkzaamheden van de interim. De verantwoording van mijn inzet is naar mijn mening voldoende aan bod gekomen in de genoemde besprekingen. Daarom zal ik met dit eindverslag een afscheidsdocument achterlaten in de vorm van een beknopt overzicht van de werkzaamheden, verluchtigd met foto's. Daarnaast zal ik uiterlijk in september een overdracht verzorgen richting de nieuwe predikant, voor wat betreft een aantal onderzoeken die zijn gehouden, waarvan sommige nog niet zijn afgerond. Ik vertrok namelijk eerder dan ik zelf verwacht had.

Verskil met gemeentepredikant

Ook als interim doe ik mijn werk voluit als predikant, dienstbaar aan de gemeente, vanuit Woord en Geest. Er was een belangrijk verschil met het werk van de gemeentepredikant: pastoraat behoorde niet tot mijn taak. In deze periode zijn er wel dramatische gebeurtenissen geweest, die onder de verantwoordelijkheid vielen van de kerkelijk werker Griet van der Galiën. Het was voor mij nooit een probleem om niet pastoraal betrokken te zijn, omdat duidelijk was dat zij haar werk uitstekend deed. Alleen in vakantieperioden kwam ook het pastoraat en een enkele begrafenis bij mijn taken. Dit ontbreken van de pastorale taak heeft twee kanten: het is vreemd dat je niet naar mensen gaat die iets ernstigs meemaken, maar het geeft aan de andere kant een stuk rust en overzichtelijkheid. Het betekende voor mij dat ik geconcentreerder kon werken aan mijn kerntaken: het begeleiden van de gemeente in de beleidsprocessen.

Maandag was mijn vaste dag waarop ik aanwezig was, in het dorp en op mijn werkplek in De Beijer.

Het Beleidsplan

Een mooie binnenkomer was het werken aan de ontwikkeling van het Beleidsplan. Er was reeds een commissie aan het werk, een enquête onder gemeenteleden was in die eerste zomer onder de gemeenteleden gehouden. Het uiteindelijke resultaat is een bruikbaar document geworden om mee aan de slag te gaan. Ik gebruik dit Beleidsplan geregeld in andere gemeenten als voorbeeld hoe geslaagd het kan worden. Op het gebied van het Pastoraat was er reeds een nieuw opgezette organisatie: geen afzonderlijke wijken met ouderlingen meer, maar een systeem met “omtinkers” en bezoekers. Dit wordt jaarlijks met de werkers in dit pastorale veld besproken en geëvalueerd. Het is een opzet die vernieuwend is en goed bevalt. Wat het pastoraat betreft konden we in het Beleidsplan ons daarom richten op de inhoud: onderzoek doen naar de betrokkenheid van de gemeenteleden. Een bezoekproject onder zogenaamde “afhakers”, gemeenteleden waarvan de betrokkenheid de afgelopen tien jaar van meelevend naar weinig of geen betrokkenheid was gedaald, bleek een gouden greep. Een groot deel van de benaderde gemeenteleden werkte mee aan de gesprekken en waardeerde deze belangstelling. Het verslag van deze gesprekken is besproken in de kerkenraad en heeft bepaalde inzichten opgeleverd die een andere kijk op en houding t.a.v. de afname van betrokkenheid geeft. Speerpunt “Eredienst” is aangepakt door de instelling van een zogenaamde Denktank Eredienst, die onder andere een vernieuwde organisatie rond de eredienst gaat ontwikkelen. In dit kader is reeds een enquête gehouden onder gemeenteleden rond de Kerstdagen van 2012, met vragen over het evenwicht tussen traditie en vernieuwing. Speerpunt “Gat van de kerk” de 30 en 40-gers: een onderzoek ligt klaar om uit te voeren. Eén speerpunt heb ik nog concreet zien worden, zoals het vergroten van de betrokkenheid van de jongeren.

De jeugd van tegenwoordig: The Passion

Het wordt geregeld gezegd: geef jongeren de ruimte in de kerk en dan gaat er wat gebeuren. In de gemeente Claercamp hebben we gezien dat dit waar wordt. Op een indrukwekkende manier hebben we The Passion opgevoerd, Palmvasen 2012, een jaar na het eerste televisiespektakel in Gouda. In het landelijk blad Woord en Dienst heb ik een artikel hierover mogen schrijven, met foto's gemaakt door (de een jaar later overleden, altijd actieve en betrokken) Hinke Moore.

(foto's: Hinke Moore)

Van ouderen in de gemeente kon je nog lang daarna horen hoe ontroerd en geraakt zij waren door deze uitvoering van hun eigen jeugd. Was deze bijzondere activiteit in het dorps huis, aan het einde van dat kalenderjaar hebben we iets dergelijks meegemaakt in de monumentale Alexanderkerk: een Kerstdienst op geheel eigen wijze vorm gegeven en ingevuld door de jongeren. Dit alles gebeurt vanzelfsprekend niet spontaan. Volwassen leiding met durf, creativiteit en geloof gaf ruimte aan wat hier tot stand kwam. Waar ik zelf erg van onder de indruk ben, was de grote mate van technische professionaliteit rond licht, geluid en gebruik van de beamer. Dit onderdeel van mijn werk als interim was niet bepaald wat ik van te voren verwacht had. Ik zal hier goede herinneringen aan blijven houden, met een zeker verlangen naar meer en nog eens een keer. Ik denk echter niet dat ik eenvoudig nog eens in zo'n toch wat ideale situatie terecht zal komen. Mooi om meegemaakt te hebben en actief bij betrokken te zijn geweest.

Afgerond beleid gebouwen

Bij mijn komst was de predikant die er zo'n 17 jaar heeft gestaan een half jaar daarvoor vertrokken en was een jaar terug het Gereformeerde Kerkgebouw¹ te koop gezet. Dat zijn, op een andere wijze, beide ingrijpende gebeurtenissen voor een kerkelijke gemeente. Er is gekozen voor kerkdiensten op twee locaties: de Alexanderkerk, een prachtig gebouw uit de diepe Middeleeuwen en het spiksplinternieuwe Multifunctionele dorps huis De Beijer. In dit dorps huis heeft de kerk de volledige eerste verdieping tot zijn beschikking, met in twee zalen standaard een groot beeldscherm waar je zo een laptop op kunt aansluiten. Doordeweeks heb ik er verschillende avonden mogen leiden. De grote zaal blijkt laagdrempeling genoeg te zijn om vele dorpsbewoners te laten komen naar speciale diensten. Het is goed om te merken dat het werkt: mensen die niet gewend zijn om naar een kerkgebouw te komen voelen zich vrij om het MFC binnen te komen en diensten mee te maken.

---

¹ Het afscheid van het kerkgebouw is vastgelegd op een DVD. Een indrukwekkende toespraak, hierbij gehouden, is opgetekend in het boek "Meer dan hout en steen", Henk de Roest e.a., blz. 299. Tot mijn grote verrassing en ontroering werd door Professor de Roest uit deze toespraak geciteerd bij het afscheid van de Theologische Faculteit van de Leidse universiteit. Nietsvermoedend zat ik, op 15 maart 2012, in de zaal van het 16de eeuwse Academiegebouw toen klonk: "Zo werd het gezegd door een gemeentelid te Rinsumageast: 'Volgende week verwacht God ons met zijn allesomvattende liefde en troost ergens anders.'"

Kerkdiensten: poppenkast ?

(foto's Jorrit Jorritsma)

Tussen traditie en vernieuwing een evenwicht zoeken is een van de doelstellingen in het Beleidsplan. Dit wordt vooral gezocht in de kerkdiensten. In de Protestantse Gemeente Claercamp is een sterke traditionele inslag onder gemeenteleden, die te vinden is in een verlangen naar een orthodoxe schriftuitleg en sobere vormen van eredienst. Tegelijkertijd is er genoeg ruimte voor vernieuwing met inhoud. Het bleek geen enkel probleem om mijn hobby van poppenkast spelen in de kerkdienst te vertonen. Sterker nog: er werd gevraagd om herhaling. Een bijzondere uitdaging voor een predikant is er in het zoeken naar genoemd evenwicht te vinden: er is van alles mogelijk, maar het moet wel te merken zijn dat we op het juiste fundament bouwen. Inspirerend voorbeeld van hoe creatief deze gemeente is zijn de zogenaamde Celebration Time diensten in het MFC De Beijer.

Ik heb verschillende doopdiensten geleid in zowel de Alexanderkerk als in het MFC en als afsluiting van mijn werkzaamheden hebben enkele gemeenteleden belijdenis van het geloof afgelegd.

Eredienst

Uit het Beleidsplan, de visie

De Erediensten zijn bedoeld om God te eren en ons geloof te beleven, te delen en te versterken. De erediensten moeten ons inspireren om onze weg met God door het dagelijkse leven te gaan. Luisterend naar de bijbel ontdekken we de "weg naar het leven".² Samen biddend en zingend weten we ons verbonden met God en met elkaar.

Opmerking Denktank: Gemotiveerd blijven; *acceptatie dat het minder wordt met betrokkenheid en kerkgang. Krimp zonder kramp: kijken naar wat kan en mogelijk is en vermijden te rouwen om wat voorbij is.*

² U wijst mij *de weg naar het leven*: overvloedige vreugde in uw nabijheid, voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde. Psalm 16:11

Toerusting en bezinning: dag op het water

Op een koude zaterdag in april 2012 beleefde een flinke groep “Hûnewippers” een onvergetelijke dag in de Zuidwesthoek van Friesland. Het begon met een ochtendgebed (en koffie) in Het Anker te Oosthem, daarna gingen we het water op met twee skûtsjes. (foto's Hanneke de Boer)

Bijbelleesavonden

In twee winterseizoenen kwam een groep van zo'n 20 gemeenteleden bijeen om de Bijbel te lezen. Het eerste seizoen Openbaring en het tweede Handelingen.

Filmavonden Ook waren er twee keer filmavonden: met zo'n 25 gemeenteleden gedeelten van een film bekijken en daarna bespreken. The Day after Tomorrow en Contact stonden op het programma.

Diversen Verder verzorgde ik samen met de kerkelijk werker en het Pastorale Team, het Toerustingsboekje en de Groothuisbezoeken en ging ik voor op Startzondagen. Ook schreef ik in het kerkblad en verzorgde daarin meditaties. Op gemeenteavonden heb ik zo nu en dan het inhoudelijke deel verzorgd, in het kader van de ontwikkeling van het beleidsplan en het profiel van de predikant (dat ging heel mooi in één proces) en over hermeneutiek (hoe lees je de bijbel als mens van jouw tijd?). De pijn van het vacant zijn werd door al deze werkzaamheden inderdaad verzacht, zoals een van de doelstellingen van mijn inzet luidde. Dit is ook ter sprake geweest tijdens de (gewone) visitatie waar ik bij aanwezig was. Waarschijnlijk is mijn meest belangrijke inzet geweest het begeleiden van de Beroepingscommissie. De consulent werd gedurende het proces volledig op de hoogte gehouden en was op de Verkiezingsavond van de predikant aanwezig (waarbij ik jammer genoeg ontbrak vanwege andere verplichtingen). Ik wens de verkozen predikant veel zegen, voor hem en zijn gezin, in deze bijzondere gemeente, waar ik met veel plezier gewerkt heb. Ik dank kerkenraad, gemeenteleden en kerkelijk werker voor deze bijzondere ervaring.

Afscheid: was hartverwarmend, na de KSG-dienst in april 2013.

Tips en bijzonderheden:

- Kerk en dertigers 2.0, een verkennend onderzoek van de PKN
- Leve de dorpskerk, een studie van Wim Beekman
- De prachtige uitzending van Omroep Fryslân over "Kleaster Klaarkamp".

In deze periode:

- Aantal keren voorgedaan: zo'n 20 keer.
- Vervoer, totaal gereden: 15.000 kilometer

